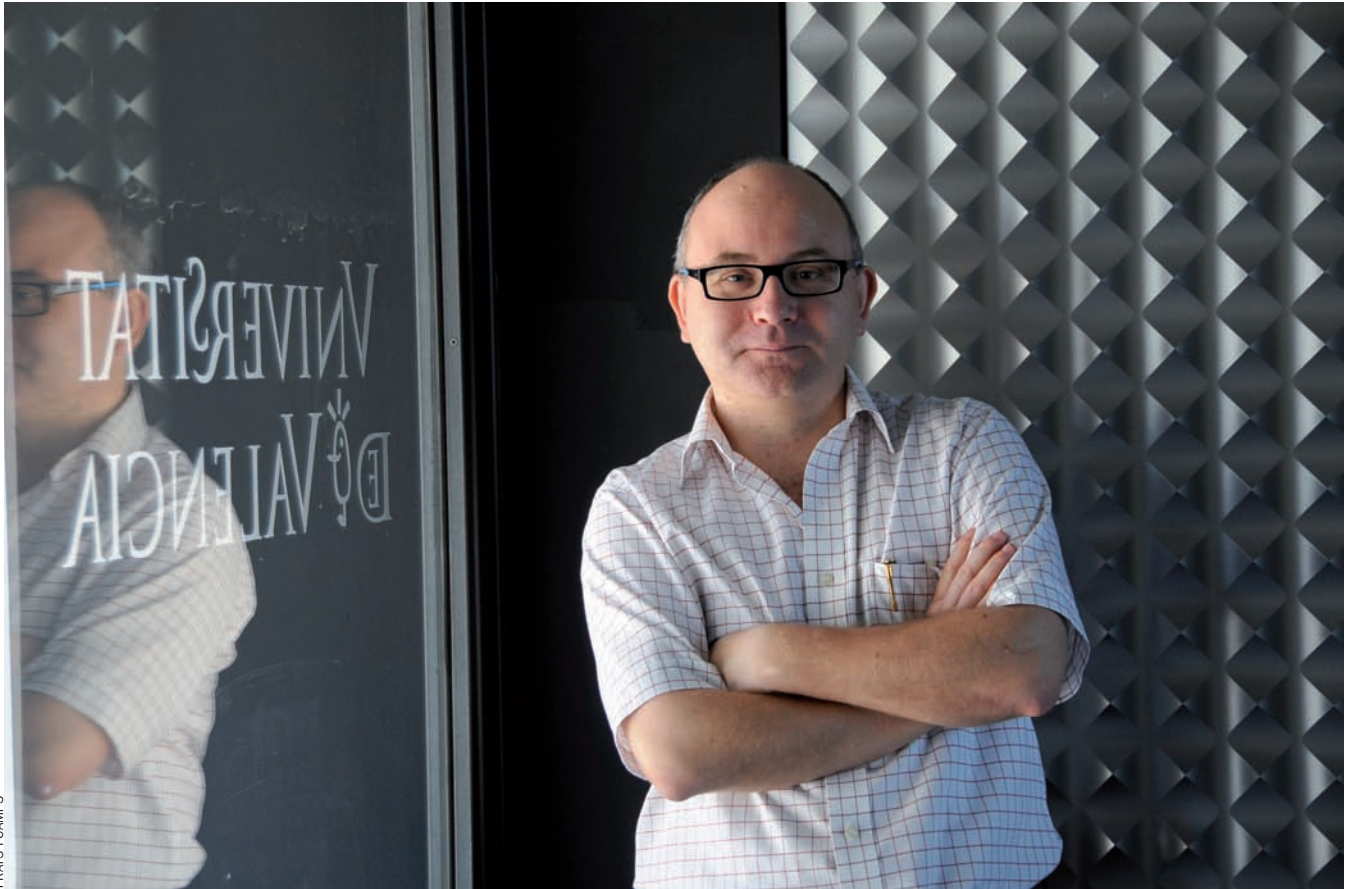

“Si no resollem aquesta crisi, Europa es converteix en el no-res”

PRATS I CAMPS

Dilluns Itàlia i Espanya es van situar a la vora del precipici; les borses viuen una setmana angoixant; Moody's rebaixa la qualificació d'Irlanda a bo fem; i, mentrestant, els líders europeus no es posen d'acord sobre com rescatar Grècia. Què passa?

—En realitat, tot això que passa resideix en un mateix problema: les dificultats dels països de la perifèria europea per a finançar-se. Es tracta d'un problema estructural, amb orígens diferents a cada país. A Portugal tenen un problema de competitivitat internacional mentre que a Grècia és un problema de com ha funcionat la societat grega.

—No és només una crisi de confiança, doncs?

—No, és una crisi que té factors

La zona euro ha tornat a viure una setmana angoixosa a causa de les incerteses entorn del rescat de Grècia. En parlem amb Vicente Pallardó, analista de conjuntura econòmica i director de l'Institut d'Economia Internacional de la Universitat de València.

estructurals darrere. Però passa que van estar ocults durant tota la dècada dels 90 i durant els primers anys 2000 a causa de la introducció de l'euro i de la injecció dels fons europeus, que van permetre a alguns països d'estirar més el braç que la màniga. Malauradament, els països de la perifèria van deixar de fer coses que eren necessà-

ries amb els fons europeus. Mentre hi hagué diners circulant abundantment, com va passar fins el 2007, tothom es va poder finançar. Amb la crisi financera, els inversors es van adonar que no es podien posar els diners en qualsevol lloc, van començar a ser més exigents i aquests països es van quedar sense finançament.

—Els dirigents europeus han estat a l'altura de les circumstàncies en l'estratègia per a rescatar Grècia?

—No, al contrari. Ja no es tracta que la mesura que propugnen siga més o menys efectiva, sinó que ni tan sols estan d'acord sobre les mesures que cal prendre. Caldria més determinació i posicions més sòlides. Per una altra banda, cal no oblidar que Grècia, Irlanda i Portugal representen el 7% de la zona euro i que el seu deute representa el 10% del conjunt de la zona euro. Per tant, és un problema que es pot resoldre. Amb un lideratge clar, Europa hauria de ser honesta i assumir que Grècia no podrà pagar, de cap de les maneres, i a partir d'aquest punt agafar el bou per les banyes, decidir què fer i comunicar-ho amb claredat. Això posaria fi a la incertesa. En canvi, ha passat que ha hi hagut un encreuament de declaracions —ara açò, ara allò— i això no té cap trellat. En lloc d'una idea clara, hi ha una cacofonia de veus.

—Fins a quin punt els atacs especulatius són responsables de les actuals turbulències financeres?

—Jo preferesc parlar d'inversors internacionals, més que no d'especuladors. Els inversors, quan aposten per alguna cosa, és perquè hi veuen un fonament. Si aposten perquè Grècia no podrà pagar és perquè hi ha un fonament que indica que no podrà pagar, perquè aquest país tenen problemes estructurals. Si bé els mercats tendeixen a exagerar, em sembla que els inversors tenen un plantejament molt raonable. Respecte de les agències de qualificació, considere que per una volta fan bé la feina. Ho han fet fatal en la crisi asiàtica, pitjor en la crisi financera... Però just ara ho fan bé! Si tots diem que Grècia no podrà pagar, com esperem que avaluen el deute grec les agències de qualificació? Si molts creiem que Portugal no podrà pagar, com l'han d'avaluar? Crec que fan avaluacions raonables. És la primera volta en molt de temps que les agències fan la feina com cal.

—Amb tot, alguna vegada us heu mostrat partidari d'introduir reformes en les agències de qualificació. Quins canvis caldria introduir-hi?

—En primer lloc caldria augmentar el nombre d'agències. Quan tota la qualificació és a les mans de tres agències, això és un oligopoli i qualsevol oligopoli és pernicios. Ho és en activitats industrials i també en les financeres. Cap país no es permetria de tenir tres bancs o que només hi

“En lloc d'aprofitar els fons europeus per a esdevenir potències europees, vam fer la gran festassa”

haguera tres fons d'inversió. Per què, aleshores, hi ha tres agències per a tot el món? Per tant, caldrà estimular que no només a Europa, sinó també a Àsia, hi haja més agències, que això permetria de diversificar i tenir una visió més àmplia. En segon lloc, caldria llevar la patina d'oficial a tot allò que fan les agències. No té cap solta que allò que diu una agència de qualificació estiga per damunt del que diu el Banc Central Europeu. No hauríem d'oblidar que es tracta d'entitats privades. Siga com siga, qualsevol regulació financera que es faça ha de ser coordinada i acceptada internacionalment, perquè si no l'única cosa que aconseguirem serà que se'n vagen a Hong Kong o a Dubayy. Europa no pot regular al marge d'allò que facen tota la resta.

—Durant aquests darrers dies molt comentaristes carreguen contra Alemanya. És tan culpable de la situació que vivim ara?

“Si cau l'euro, la UE va darrere”

—Alemanya és la principal potència europea i està en una situació econòmica excepcionalment bona perquè ha fet els deures durant molt de temps. Per mida i per capacitat, hauria de fer valer el seu lideratge. Això que fa Angela Merkel no ho hauria fet Helmut Kohl.

—I no s'estigmatitzen massa els països de la perifèria?

—Crec que les coses s'han fet molt malament, en aquests països. Amb l'interès al 3% es va introduir una quantitat enorme de diners barats que podrien haver servit per a canviar completament el sistema productiu. Però, en lloc d'això, ens ho vam gastar alimentant el *boom* immobiliari i de consum —si bé, per exemple, en infraestructures a Espanya ha hi hagut avanços importantíssims. En lloc d'aprofitar els diners per a convertir-nos en potències europees, ho hem aprofitat per a fer la gran festassa, i això és una cosa que el centre i nord d'Europa no ens perdona.

—Què hi passarà, a Grècia? La suspensió de pagaments és l'única eixida?

—Grècia no pot pagar de cap manera. És impossible que pague en les condicions establertes i, per tant, hi ha en discussió com i quan deixarà de pagar. Europa ha de definir com farà eixe procés i si és necessària també la suspensió de Portugal. Això s'ha de fer perquè de moment la suspensió de pagament afecta una part xicoteta d'Europa. Però per a fer això cal un lideratge que ara per ara no existeix, i també una capacitat de comunicació i d'acceptació molt alta per part dels ciutadans.

Ara mateix, quan algú va a explicar aquesta idea al centre i al nord d'Europa, no ho accepten. Ells volen expulsar Grècia de la UE i que s'espavile. Però això demostra desconeixement, perquè si Grècia ix de la UE no podrà pagar res, els bancs alemanys i francesos perdran molts diners i els seus ciutadans hauran de cobrir-ho. Si Grècia és expulsada de la zona euro es convertirà en un país africà, però els bancs francesos i alemanys no en veuran ni un euro i el forat l'hauran de cobrir els ciutadans centreuropeus.

—Hi ha possibilitat de suspensió de pagaments en uns altres països perifèrics com ara Irlanda o Portugal?

—Veig que és complicat que Portugal torne el deute perquè té un greu problema de competitivitat. Ara per ara, ha de continuar finançant-se a l'estranger perquè no exporta prou.

FRATS I CAMPS

Irlanda, en canvi, ja té superàvit per compte corrent, és a dir, que ven més que no compra; per tant, només necessita que li financen allò que havia amuntonat, però a partir d'ara ja va reduint el deute. Irlanda pot tornar el deute i crec que, si la cosa es talla a temps, Espanya i Itàlia no han de trobar-se afectades, en absolut. Són països amb molta més capacitat, més potencial exportador... Espanya ha emprès reformes estructurals, que podrien ser més enèrgiques, però que van pel camí adequat. No hi ha cap paràmetre pel qual Espanya haja de plantejar-se una suspensió de pagaments.

—Però al llarg d'aquests quatre anys de crisi, els esdeveniments sempre han superat les previsions...

—En l'actual context no hi ha cap condició perquè hi haja suspensió de pagaments. Ho han dit experts nacionals i internacionals. El cas d'Irlanda és com el d'Islàndia: l'origen del problema està en les bogeries dels seus bancs i el permís que els va donar el regulador públic. L'economia irlandesa no té cap problema. En canvi, això de Grècia i Portugal era més

previsible, l'única qüestió era que el problema restava ocult.

—Perilla la zona euro?

—Ens hi juguem molt, perquè si s'ensorra la zona euro, també s'ensorra la Unió Europea, que és el projecte multinacional més important de la història. Sense moneda única no serem capaços de continuar convivint d'una manera sòlida i organitzada. Si cau l'euro, la Unió Europea va darrere.

Jo confie que ens en sortirem, perquè el pes d'Irlanda, Portugal i Grècia, que són els països problemàtics, no representa ni el 10% de l'eurozona. Però des de l'estiu del 2007, en economia no hi ha res impossible.

—En quina posició geoestratègica creieu que estarà Europa l'any 2015?

—Si aconseguim resoldre aquesta crisi, continuarem essent una referència internacional. La gent vol venir a estudiar, treballar i viure a Europa i encara som referència en molts aspectes. No estic d'acord amb aquells que diuen que Europa va quedant relegada en el conjunt del món. Cal fer un esforç de competitivitat, de reformes estructurals i de coor-

dinació europea. Si resollem aquesta crisi de manera enèrgica i ràpidament crec que estem en condicions de ser un pol fonamental des del punt de vista geoestratègic d'abast mundial. Crec que tenim davant un moment crític i, si no resollem aquesta crisi, ens convertirem en el no-res, inclosa Alemanya. Alemanya, tota sola, no és res.

—Divendres [passat, per al lector] es faran públics els tests d'estrès a la banca europea. Poden fer créixer encara més els dubtes sobre la solvència de l'economia europea?

—Dels tests d'estrès, no me'n preocupa quants bancs estiguen malament, sinó que siguen prou durs per a deixar clara quina és la situació i no hi haja més incerteses al voltant del sector. Una volta se sàpiguen els resultats, caldrà intervenir-hi, posar els diners que calga i nacionalitzar. Jo sóc de l'opinió que cal mantenir determinats bancs en el sector públic i esperar a la recuperació per a tornar-los a privatitzar a preu de mercat. Hem d'evitar de vendre a preu de saldo.

Violeta Tena